

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50
za četrt leta 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbo brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov vrnica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana javna zahvala, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije v proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edincost je moč.“

Vabilo na naročbo.

Ob začetku novega leta vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval ne o d v i s n i h glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravnštvo.

Govor

poslanca dr. Gregorca v 90. seji državnega zbora dne 16. decembra 1891.

(Konec).

V tej zbornici čuli smo že nekatere kratke očitane, da so avstrijski Slovani panslavisti in da hočejo postati Rusi. To očitane je tako neopravičeno, da bi niti ne odgovarjal nanje, da ni za nas Slovence v nekaterih krogih nevarno in škodljivo v zmišlu znanega latinskega reka: calumniare audacter, semper aliquid hoeret. Iz za petdesetih let opazovati je pri Slovanih vedjo duševno in kulturno delavnost; godi se nekaj, kar se godi pri germanskih in slovanskih narodih vsak dan, ali nikomur ne pride na misel, očitati Italijanom, kateri se zanimajo za francosko književnost, da hočejo postati Francozi, duševno in politično, nihče ne more trditi, da bi Danci, ki se tudi za nemško književnost zanimajo, hoteli postati pruski Danci. To isto pa velja tudi za avstrijske Slovence; vkupnost v kulturnih delih in težnjah se ni pogoj

političnemu panslavizmu, in samo ta bi utegnil nevaren postati.

Znano je vsemu svetu, katere politične težnje imajo slovanski narodi. Poljaki, Malorusi, Slovaki in Slovenci zahtevajo kolikor mogoče popolno narodno avtonomijo; Čehi in Hrvatje zopet hočejo, da obvelja češko in hrvatsko državno pravo. Da bi pa kdo zastopal panslavistične politične ideje, da bi kdo hotel Rus postati, to ni resnično in zato odklanjam tako očitane kar najodločneje. Sicer pa vemo dobro, v katero svrhu slikajo nemški in madjarski šovinisti panslavistične strahove na sid. Godi se zato, da bi bilo mogoče denuncirati Slovence kot državne nevarne, da bi jih bilo mogoče obrekovati in da bi bilo mogoče opravičiti sedanjí sistem pritiska. Brez dvojbe pa se oglasa tudi slaba vest zaradi mnogobrojnih krivic, katere so se storile avstroogerskim Slovanom. Temu se pa da odpomoči. Gospodje naj postanejo nam nasproti le to, kar še niso bili nikdar — pravični, samo treba bi bilo, da se to zgodi kmalu in vidno, zakaj sicer bi se res utegnil uresničiti tisti pogoj, pod katerim je mogoče politični panslavizem. O tem nas poučuje zgodovina balkanskih Slovanov. Stoletja so vzdihovali pod Turškim jarmom. Zepad je nanje pozabil, Avstrija ostavila je po smrti slavnega princa Evgenija zgodovinsko svojo misijo, osvoboditi kristijane in se pridružila Turkom. Posledica tega je bila, da so se zdvajajoči narodi slovanski obrnili do sorodne Rusije in ta jih je tudi res osvobodila. To pa dokazuje, da je samo turška brutalnost tirala Slovence, da so se obrnili do Rusije. S Slovani, kateri živé izven Rusije, moralo bi se šele turški ravnati, da bi začeli tudi v političnem oziru misliti na Rusijo. Avstroogerski državniki pa naj iz tega posnamejo nauk: Ako bode zmatrali Slovence za državljane druge in tretje vrste, ko jim niti tega ne bode dali, kar je za ohranitev narodnosti neobhodno potrebno, potem, gospoda moja, utegnili bi Slovanom res priti kdaj mišli, katerih avstrijski patrijot ne more odbravati.

jedva sem ga izprosila, da mi je pustil vsaj rubelj.

— Kaj bodeš rabila? mi je rekal.

— Kako, kaj? sem mu dejala, — saj nemam več kaj obleči!

— Glej gospo, kako bi se rada nosila! In pobral mi je vse do kopejke.

— Saj si sama kriva, opomnila je žena, — ker si moža preveč razvadila; takoj začetkom bi mu bila odrekla, pa bi bil konec.

— Oh, gospa, vzdahnula je Nastasija, — kako bi mu odrekla, ker je mož in me je začel še pretepati. Nekoč me je raztepel skoro do smrti, ker mu nesem hotela dati denarja, a k sreči so me rešili ljudje, pri katerih sem živela. Zato se je na-me močno ujezil in vzel me iz dobre službe.

— Bivaj, je rekel, zopet z menoj v tovarni.

Toda tudi iz tovarne so naju pognali, ker je začel močno pijančevati. Tačas sva popolnoma ubožala, jesti ni bilo ničesar in začela sem hoditi kot najemnica k neke perici; s tem sva tudi živela.

Preteča politična in narodna smrt je za tistega, ki se tega zaveda nekaj tako groznega, da se mu vidi vse opravičeno, kar bi ga rešiti utegnilo. Ako bodo odločilni državniki avstrijsko-ogerski ravnali z avstroogerskimi Slovani kakor je ravnati z enakopravnimi državljani, ako bi jim vse to dala, kar jim gre, potem bi bil politični panslavizem nekaj povsem nemogočega.

Da podprem kar sem rekel, navedem naj še sledeče: Prvo je to, da se na Ogerskem ravna s Slovani, Rumuni in z Nemci v narodnem oziru tako, kakor da so brezpravni. Samo Srbi in Hrvatje imado neko malo avtonomijo, ki je pa v vedno večji nevarnosti. Drugič: Trije milijoni Rumunov so brez zastopnika v ogerskem državnem zboru, odkar je general Doda bil po neki tiskovni pravdi primoran odpovedati se. Rumuni tirajo pasivno opozicijo in sicer jo vodi poseben odbor, katerega sedež je v Bukareštu.

Tretji faktum je to, da se madjarski oblastveniki že sami boje svojega počenjanja posledic. Ko se je posvetoval zakon o črni vojski, stavel je nekdo do ogerskega deželnoobrambenega ministra uprašnje, ali je za slučaj, da se skliče črna vojska in da bode treba oborožiti narode, skrbljivo za varnost naroda madjarskega.

Vse to pa dokazuje, da tudi madjarska jednotna država ni tako lepo urejena, kakor trdijo nekateri listi; brutalno in upravljanje s Slovani, zlasti s Slovaki in Rumuni, pa bode rodilo nevarnosti, ki so interesom vkupne države vse bolj nevarni.

Gospoda môjal Končuje svoj govor citujem še jedenkrat besede princa Alberta Saksonskega: „Avstrija bode šele država postala.“ Žal, da veljajo te besede še danes, kajti še vedno ni tiste državne oblike, v kateri bi mogli biti srečni vsi narodi. Veljavni dualizem ne bode nikdar taka forma, ker postuluje razvrstitev narodov v vladajoče in v vladane, ker je vzrok permanentnemu boju mej narodov ter prouzročuje vseobčno nezadovoljnost: nezadovoljni so tisti, ki vladajo, ker se bojé,

— Pa mož ni ničesar delal?

— Nekaj malega je delal, a vedno je vse zapil. Naposled je šel za opekarja in vzel me s seboj. Kako sva tu trpela, — mi je težko še pripovedovati. Pozno v jesen sva prenočevala v nekem hlevu, a odti se nesva imela s čem — vse sva prodala in založila. Tu sem se najbrže tudi prehladila; mrzlica me je popadla ali kaka druga bolezen, že ne vem, a samo v bolnišnico so me spravili in tu sem dolgo ostala. Pravijo, da sem skoro umrla. Ko so me izpustili, sem se odpravila k opekarnici h možu. Denarja nesem imela, da bi se peljala, zato sem šla peš, a zapletala se slabosti kakor pijana. V opekarnici nisem našla moža: od tu so ga spodili, a kam je šel, — ni vedel nikdo. V bolnišnico ni prišel k meni nikdar, tako sem bila zapuščena na ulici. Sama nesem vedela, kam bi se ložila in kaj bi počela, nadaljevala je Nastasija svoje pripovedovanje. — Domov nesem imela s čem iti, samo sedem kopejek sem imela v žepu, a tudi nikakega blaga, da bi ga prodala ali založila, — v culici je bila samo jedna

da jo zgube, nezadovoljni so tisti, ki so vladami, ker so taptani in preganjani. Državna oblika pa, katera prouzroča občno nezadovoljnost, ne more biti prava za Avstrijo.

Avstrijski patrijot ima valed tega dolžnost skrbeti, da dobimo počasi, legalnim in mirnim potom, isto državno obliko, katera je bila v veljavi še pred 150 leti, katera pa se je opustila centralističnim eksperimentom na ljubav: v mislih mi je na krščanski podlagi osnovani in avtonomiji narodov varujoči federalizem. Ta jedini garantuje popolno enakopravnost in kulturni napredek vseh narodov na podlagi narodnega jezika.

Da je ta državna oblika jedino prava, zato imamo dokaza že v tem, da je uspela krasna češka in prelepa hrvatska razstava. Ti dve razstavi sta dokaz za napredujočo stvarilno silo slovansko, samo da so tej sili razmere ugodne. Ta rezultat pa se je dosegel le zato, ker se je češkemu in hrvatskemu narodu dovolilo vsaj nekoliko avtonomije gledé kulturnih sredstev. Kako bi bilo dandanes kulturno stanje v Avstriji, da se ni to načelo nikdar opustilo, da je vsak narod imel izobraževalna sredstva, katera so se mu dala na dispozicijo in to na osnovi narodne avtonomije.

Zato pravim: Slovani avstrijsko-ogerski se moramo združiti v vkupno solidarno postopanje po določenem programu, da dosežemo to, kar nam treba. To smo storiti dolžni sebi in državi v korist. Mi smo večina prebivalstva, brez nas zgine polovica vojske, brez nas ta država sploh več velesila ni. Naša usoda zvezana je z usodo te države in zato si moramo pridobiti tisti upliv, kateri nam gre po našem številu in po žrtvah, katere dajemo. To je pa le mogoče, če postopamo zložno in po določenem programu. Sedaj smo membra diajecta, raztrgane paličice iz znanega Svatoplukovega zveznja, združeni pa dosežemo to, kar treba, da bodemo faktor, s katerim mora računati država. Našli bodemo zaveznikov in upivali, da se ustvari tista državna oblika, katero zmatramo za najpotrebnejšo.

popolnoma zakrpana srajca in par raztrganih nogovic. Šla sem po ulici, ne da bi vedela kam, — in jokala se. Kar mi pride nasproti mlada, brhka gospodičina, oblečena vsa v črnem.

— „Zakaj se jočeš, golobičica?“, me je prašala.

Jaz sem jej pripovedovala: „Iz bolnišnice,“ sem dejala, „sem prišla, gospica, mož se mi je zgubil, in sama ne vem, kam bi se ložila.“

— „Ako je tako,“ je rekla, „pa pojdi z menoj, sestrice moja.“

Toda jaz že iti nesem mogla več, zapletala sem se in malone padala. Ona je poklicala izvožčka, posadila me v voz, sedla zraven in spremljala me na svoj dom.

Je li Nastasija ostala dolgo pri gospe, katera jej je ponudila pomoč na ulici, ni znano, ker je zopet obolela in pala v nezavest, a gospa je bila v istini dobra, kajti ni je odpravila v bolnišnico, temveč obdržala pri sebi doma in sama zahajala k njej med boleznijo.

PODLISTEK.

Perica.

Ruski napisal J. D. Ahšarumov. prevedl V. K. Ratimir.

I.

(Dalje.)

— Kako se je pa kaj tu živelo? sem jo prašal.

— Saj se vé, je odgovorila, — kakšno je delo v tovarnah, plača majhna, hrana slaba, a spali smo vsi na kupu v mokroti.

— Ali nemajo družine tovarnen posebna stanovanja?

— Da, gospod; a ona neso nič boljše, niti v pritličji, niti v podstrešji, povsod je mraz in mokrota. Hotela sem stopiti v službo, a mož me ni pustil: „Živi, pravi, pri meni“, — in jaz sem ostala. Tako je bilo dve leti. Naposled mi je mož sam dobil službo deklet pri nekih trgovcih. Tu sem začela boljše živeti, a moj Prokop je začel popivati in porabljal ves moj zaslužek. Časih sem ga prosila in prosila, a

Tedaj se boče začela tudi nova kulturna doba, ko boče vsakemu narodu mogoče sodelovati na svoj način, kakor je primerno dotičnemu narodu.

To, gospoda moja, je moje politično prepričanje, moje upanje na boljšo bodočnost naše domovine. In hoc signo Austria victrix. S tem končam. (Živo odobravanje in ploskanje na desni.)

Politični pregled.

Notranje dežela.

Državni zbor. O seji z dne 14. t. m. spregovoriti nam je danes obširneje, ker se nam je še dotekniti izjav slovenskega poslanca Robiča in našega tržaškega poslanca Stalitzja ter mladočeskega poslanca Vašatyja. Posl. Robič nikakor noče zanikati važnosti novih pogodb, a nikakor ne pričakuje od njih bogosigavdi kakšnega razvoja naše trgovine, našega blagostanja in večnega miru. Jedna najvažnejših določeb novih pogodb je klavzula o vinski carini v italijanski pogodbi. Vsa bodočnost naše vinoreje položena je v roke italijanske vlade. Bolje bi bilo carino kar izdatno znižati, nego taka carina od danes do jutri, ki se vsak trenotek lahko menja. Govornik odklanja tolažbo posl. Šukljeja, češ, da se po Italiji širi trtna uš. Že iz krščanske ljubezni ne bi Italijanom privoščil te nesreče. Mimo tega nima Italija takega uzornega zavoda za razširjenje uš, kakoršnega smo imeli svoječasno mi v Klosterneuburgu. Vinoreja naša je v tiskah in bi morali vse mogoče ukreniti, da jo varujemo in ohranimo. Osebiti za Spodnje Štajersko je nadaljni obstoj vinoreje uprašanje za življenje. Govornik ne more glasovati za pogodbo z Italijo, ker je v tej pogodbi določba, nasprotujoča koristim onega volilnega okraja, kojega zastopa govornik, kakor je nasprotna koristim vse vinoreje. — Posl. Stalitz govoril je za pogodbe trdeč, da taka pogodba je stvar zaupanja in jo treba vsprejeti en bloc, ali pa odkloniti en bloc. Glede železniške zveze mesta tržaškega se severnimi deželami pravi govornik, da proti tej, toli zaželjeni zvezi nastajajo vedno nove ovire. Govornik se poteza za to, da se zviša stevilo poslancev za mesto tržaško. V takem parlamentu, kjer se ne poštevva važnosti zastopanih interesov, ampak se računa le število glasov, ne zaščajajo trije poslanci za mesto tržaško. Govornik pojašnjuje potem važnost trgovske mornarice zahtevajoč zanjo podpore osebiti s tem, da se osnuje posebna banka za paroplovbo in tesanje ladij. Govornik

Ko se je Nastasija zopet zavedla in videla, da je na mehkejši postelji, v velikej lepejši sobi, ni si mogla razložiti, kje je in in kako je mogla priti v tako razkožje. Kmalu so se vrata odprla in v sobo je stopila mlada gospa v črnej obleki, z „angeljsko podobo“, kakor nekaka prikazen, kakor se je izrazila Nastasija.

Začela je govoriti z njo tiho, priljudno, pripovedovala jej, kako jo je srečala in ponudila jej pomoč na ulici. Sedela je precej dolgo pri njenejši postelji in čitala jej sveto pismo. Potolažila jo je, pomirila in obečala jej pomoč.

Nastasija je bila tudi prepričana, da je bila njena dobrotnica neko vzvišeno bitje, nekako v sredi med angelom in človekom, in da se je sploh v tej dobi njenejši življenja zgodilo nekaj čudnega.

Gospa je učila bolnico, da naj se odpove posvetnostim in ima gorečo vero v Krista, in vedno jej je ponavljala, da „kdor veruje, bo zveličan“.

Mi smo sodili, da je bila ta učenka Paškova, in zdi se mi, da se nismo motili.

Toda Nastasija je vedno ponavljala, da je imela gospa angeljsko podobo, da ni govorila kakor ljudje, ampak prav po božje, in čitala nabožne knjige.

predlaga resolucijo: Vlada se pozivlja, z vsemi mogočimi sredstvi delati na to, da se na privaten račun osnuje banka za paroplovbo in tesanje ladij ter jej dovoliti glede odmerjanja davka kolikor le možno olajšav. — Posl. Vašaty opozarja na stavek v vladnem poročilu k tem pogodbam — da se nareč pogodbe morajo vsprejeti nespremenjene —, koji stavek ga spominja na punktacije. Tudi te poslednje smatrale so se kot nerazdružljiva celota in kadar je Rieger delal stranske skoke, pa ga je Plener dejal na verigo kakor kacega psička. S temi trgovinskimi pogodbami se pač preneha gospodarska vojna z Nemčijo, ali v bližnjih 10 letih uduše se naše gospodarske in industrijalne koristi v boji z Nemčijo. Poleg nemškega šulferajna, koji stoji pod posebno zaščito sedanje upravne vlade, oživi se še uvoz nemških agentov, koji so toli priljubljeni po Francoskem in Ruskem. V Berlinu so ukazali tako, da se morajo vsprejeti trgovinske pogodbe nespremenjene, a vlada se je v ta namen že dogovorila s kartelno večino. Zabolelo ga je, videčega, kako se rojak in jedini o. kr. Slovan poteza za trojno zvezo, pretečo nam z germanizacijo. Po predloženi trgovinski pogodbi naveže se Avstrija še bolj na Nemčijo in postane odvisna od poslednje. Čuditi se moramo, da se Avstrija podaja pod nadvladje Nemčije. Jej-li ne zadoščata vzgleda hanovarski in bavarski, da ne bi smela želeti nemškega nadvladja? Odkar občutimo nemške odnošaje, nadahnjena je naša notranja politika po Nemčiji. Odnosaji Avstrije do Nemčije pospeševali so tudi punktacije. Govornik prosi člane Hohenwartovega kluba, da pomisle, se-li to strinja z njihovo častjo, da vedno tiče v vladno večino. — Grof Kuenburg je rekel, da se smatra strankarjem leve in da se hoče opirati na svojo stranko. Besede te naj bi premislil minister Pražak. Tudi bi se moral potruditi, da si pridobi zaupanje katerekoli stranke, tembolj, ker se Falkenhayn oglašil članom Hohenwartovega kluba. Zastopniki naroda češkega nočejo prositi — kakor to delajo druge stranke — za mesta sekojskih načelnikov in dvornih svetnikov. Narod češki bi kmalo obračunal s takimi prosilci. Pogodbe naj se vsprejmo zgolj za to, da se ojači trojna zveza; toda zveze te govornik ne pripoznava kot pravoveljavno z ozirom na obstoječe odnošaje, kajti večina naroda italijanskega jej je neprijazna in simpatizuje z Francosko. Trojna zveza ni torej družega, nego košček papirja, popisan od italijanskih ministrov. Govornik ne ume žrtev, koje po sestanku v Kronstadtu doprinašamo na korist Nemčije. Bismark se je javno izrazil, da se plazi za Rusijo in da mu je Av-

A naj bode to kakor-koli, vendar je gospa v angeljski podobi naredila Nastasiji veliko dobroto: ozdravila jo je, oblekla, obdarila jo, s čemer je mogla, in dobila jej naposled službo v otročjem vrtu, katererega je sama vodila. Kar se tiče npravstvenega nauka, ga perica ni razumela. Ona je tudi brez tega živela vse življenje, ne za-se a za druge, verovala v Krista, postila se, hodila v cerkev; kaj še zahtevajo od nje, — ni mogla razumeti in zato se je smatrala veliko grešnico.

V zavodu, kjer je skrbela Nastasija za perilo in obleko, se je popolnoma oddahnila, živela mirno in srečno; proti koncu leta se je zopet oglašil njen mučitelj-mož, a z njim se je povrnilo tudi prejšnje gorje. Zopet jej je začel pobirati ves denar in končal s takim skandalom, da so ga morali odpraviti na policijo. Hkratu z njim je odšla tudi Nastasija, katera si je postavila kakor za pravilo, da ne ostane tam, kjer je naredil njen soprog kako neumnost, a delala je to radi sramožljivosti pred ljudmi.

Tako je bilo s službo v zavodu, tako tudi pri nas. Naša perica je odšla in nesmo je več videli.

(Dalje prih.)

strija ljuba kot zaveznica le tedaj, kader ne more vjeti Rusije. Valtie istini, da so naše moči izčrpane, pokladamo žrtve na najevvarnejšem u zgodovinskemu protivniku Avstrije. Moti se, kdor meni, da se po približanju na gospodarskem polji zvezanih treh držav okrepi tudi njih soglasje v političkem pogledu. V Avstriji žive poleg nemških liberalcev, Poljakev in Madjarov tudi Čehi, Srbi, Hrvatje, Slovenci, Rusini in Rumeni, ki sestavljajo večino prebivalstva ter niso prijazni ni trojni zvezi ni trgovinskimi pogodbam. Dokler se zastopniki naroda češkega udeležujejo posvetovanj, protestovali bodo proti takim predlogom, kakoršne so te-le

V seji dne 15. januarja govoril je Poljak Kozlovski za pogodbe, povdarjajoč veliko važnost trgovinskih pogodb v gospodarskem pogledu ter postavljajoč se po robu izjavam poslancev Vašatyja in Kramaša. Osebiti poslednjemu se čudi govornik, da goji tako čudne pojme o slovanskih simpatijah. Postopanje Rusije na vzhodu ne more obuditi simpatij mej Bolgari in Jugoslovani. Je-li politički previdno v parlamentu javno govoriti o simpatijah Jugoslovnan do Rusije? Se-li s tem ne koplje prepad mej Slovani, nadejajočimi se bodočnosti v Avstriji? V nadi, da so trgovinske pogodbe le član velike gospodarske reforme, nadejaje se, da boče vlada gojila dobro tarifno, davčno in paroplovno politiko, nadejaje se, da se vladi posreči ohraniti notranje trgovinske torišče in priboriti novih v tujini in slednjič nadejaje se, da ne boče spala na lavorikah, koje si je pridobila s trgovinskimi pogodbami, glasovali bodo govornik in njega somišljivniki za trgovinske pogodbe. — Posl. princ Lichtenstein pripoznava sicer velike težave, koje je imela vlada se sklepanjem trgovinskih pogodb, kajti vzravnatii jej je koristi glavnih strok produkcije v Čislitvaniji mej sabo, potem mej interesu Ogerske in totranske državne polovice in slednjič mej interesu države in onimi drugih držav; a trdi, da je vsikdar, kadarkoli se križajo naše koristi z onimi Ogerske, naš trgovinski minister na škodi. Pri teh pogodbah stoji si nasproti trajne škode in minljive ugodnosti. Po teh pogodbah trpela bosta naša trgovina in naša obrt skozi 12 let. Trgovina z žitom in lesom utegne se oddahniti za 1 ali 1½ leta, potem pa izgubita vse ugodnosti. Le pri izvozu živine imeli bodemo dobiček. Ako male obrtnije ne obvarujemo s carinami, mora propasti. Pri nas bodo podražila živila, a industrija in obrt bosta trpela po nemški konkurenci. Govornik opozarja vlado, da se bodo morali odslej postiti milijon ljudi, živieših uprav okoli rezidence in sedeža vlade, ljudi, kojim so bili nekadaj prisojeni boljši dnevi. — Poslanec Fournier je potem govoril za trgovinske pogodbe, predbacivaje Mladočehom, da se protivijo pogodbam le iz političkih razlogov. — Poslanec Bulat povdarja, da je pogodba z Italijo vzbudila po vsej Dalmaciji velika nezadovoljnost in sicer radi določeb za ribarstvo, paroplovbo in vinorejo. Nevarnost je velika, da preide vse ribarstvo in paroplovba v italijanske roke. Tako je klavzula o vinski carini za Dalmacijo skrajno škodljiva. Govornik je uveren, da se Italija posluži pripoznane jej pravice, sicer ne bi jo bila zahtevala. Dalmatinci bodo morali opustiti vinorejo, a prebivalci otokov bodo prisiljeni izseliti se. S tem postane Dalmacija bolen član države. Posl. Rosenstock je govoril za pogodbe. Posl. Malfatti je rekel: Ako se Italija posluži pripoznane jej pravice, vinogradi v Avstriji ne bodo več prinašali nikacega dobička. Tudi proti daločeni carini na svilo izraža se govornik. Posl. Barethier govoril je za pogodbe, posl. Krumbholz pa proti. Po tem govoru so se pretrgala posvetovanja. V seji dne 18. t. m. govoril je prvi posl. Szepepanowski za pogodbe. Govornik pričakuje od lojalnosti Nemčije, da ne privoli Rusiji jednake ugodnosti gledè na

kmetijstvo in lesno industrijo. To ne bi se strinjalo ni z našimi interesi ni se cilji nemške države. Za tem poslancem oglašil se je minister za trgovino marki Baquchem zatrjajoč, da vlada zagovarja pogodbe iz prepričanja, da bodo pospeševale koristi domovine naše. G. minister obeta, da boče skrbela, da so vrede odnošaji tudi z Vzhodom, kjer je veliko torišče za razpečavanje našega blaga. Odgovarjajoč češkimi zastopnikom pravi govornik, da prijatelji političke zveze z Nemčijo uprav zato še rajši glasujejo za trgovinske pogodbe, ker poslednje še bolj utrde zvezo to. Gledè klavzule o vinski carini trdi minister, da v tem pogledu se ohrani le statua quo in da se odnošaji izvestno ne spremene tako, da bi Italija bila prisiljena, poslužiti se v tej klavzuli pripoznane jej pravice. Sicer pa italijanska vina niso tako v ceno, kakor se v obče trdi. V pogodbi ni nikake stvari ki bi škodovala koristim obrtnikov. Občinstvo bilo je jako nezaupljivo glede na trgovinska obravnavanja, ker ni pričakovalo česa dobrega. Ali prišlo je drugače. 1. dan februarja ne znači nikakor trgovinsko-politiškega vseh-duš-dneva, ampak je rojstni dan novim pozitivnim osnovam. Monarhija naša igrala je v tej akciji dobro ulogo in le redkokedaj so kaki akciji vlade pritrdjevali tako soglasno, kakor tem pogodbam in sicer zato, ker ne teže samo po gospodarskih ciljih, ampak, ker uživajo tudi naše političke simpatije. Mi se držimo trdno zveze z Nemčijo in Italijo. Zveza ta nam jamči evropski mir. Političkemu miru pridružil se je še mir na gospodarskem polji. Posl. dr. Laginja pravi, da treba povodom obravnave tako važne zadeve izraziti prepričanje, da se narod hrvatski nikakor ne odpove zapisanemu in nepreklicljivemu pravu do združenja razkosanih delov njega domovine. V trgovinskih pogodbah ne opazi govornik nikakih gospodarskih koristi za njega narodnost, ampak le škodo. Govornik sicer za sedaj ne more tega izjaviti v imenu kake stranke, dokler Slovani avstrijski ne pogode tega, kar je pogodil Kolumb z jajcem in se ne združijo v jedno veliko slovansko desnico, istotako kakor so se združili Nemci. Govornik se protivi trgovinskimi pogodbam prvič zato, ker vlada zahteva da se vsprejmo nespremenjene, kar nasprotuje parlamentarizmu, z druge strani se pa vedno sklicujejo na političko prav zveze. Govorniku je vsejedno, obstoji-li trojna zveza ali ne. Naše političke zveze nam škodujejo več, nego koristijo. Gospodarskih ugodnosti nam nikakor ne ponujajo te pogodbe. Ne le določba glede vinske carine je za nas neugodna, ampak tudi določila o obrežni plovbi in ribarstvu. Govornik se ne protivi pogodbi z Italijo iz sovražtva do Italijanov, a nikakor ne more pritrditi izjavi posl. Šukljeja glede političkega stališča Slovencev. Šuklje je rekel, da govori v imenu slovenskih poslancev. Govorniku pa je znano, da niso vsi slovenski poslanci pooblastili poslanca Šukljeja do te izjave. Govornikova misel je ta: da so vojske, v katerih ne pomro vsi, a je mogoče tudi tak mir, v kojem ne žive vsi. Na grobu pokojnega generala Grivičiča, kojega je zadela krogla v letu 1866, ki pa vendar ne umrl v vojni, ampak še le pozneje v miru, je zapisano: „V hiranju domovine ni bilo več življenju njegovu veliki duši.“ Prepričan sem, da pri bodočih volitvah — naj se vrše že kadarkoli — razvije mati Slovenija zastavo Slave ter izda poziv do volilcev: „Legijoni naprej v volilni boj, kajti v takem miru, v hiranju, ne morem živeti!“

DOPISI.

Iz Rihenberka. (Izv. dop.) Dne 23. t. m. bode pri nas volitev novega župana. Ta dogodek je za našo občino velike važ

nosti, ker o tej priliki naši občinski očete ali starešine lahko mnogo storijo, da se povrne zopet mir in prijaznost v našo sosesko, katero so zadnje občinske volitve tako silno razburile. Kakor povsod drugod, postali so tudi pri nas ljudje bolj skeptični in ne verjamejo več samo sladkim besedam, ako bi jim je govorili za časa volitev tudi najmočnejši možje. Tudi pri nas so ljudje začeli misliti se svojo glavo in ni jih več strah pretresati in presojeti delovanje županov, podžupanov in tajnikov. Posledica takega premišljevanja bile so zadnje občinske volitve, katere so vsakemu jasno dokazale, da je „starim“ zmanjkalo tal pod nogami, da jim neodvisni in zavredni občani ne zaupajo več v starešinstvu. Da je to tako prišlo, kriva je samo malomarnost naših „starih“ občinskih očetov, kateri so se dali kakor na vrvi voditi dvem ali trem ter so lepo mirno in pobožno držali roke križem in pustili, naj en sam dela in opravlja in en sam misli tudi za vse druge starešine! Da to ni bilo prav in tudi ne častno za dotične možje, to morajo pač sami priznati. Sedaj, o priliki županove volitve imajo starešini, kolikor jih je še stare stranke v občinskem svetu, priliko svojim volilcem pokazati, da jim je blagor občine res na srcu ter da hoče v bodoče vsak po svojih močeh storiti kaj v korist svojih volilcev in cele soseske. Prvi korak, da si pridobe zopet omajano zaupanje svojih volilcev je tu, da županom izvolijo moža, katerega bo cela občina spoštovala in častila, kateri bodo znal in hotel varovati istotako koristni siromaka kakor koristni premožnega; moža, katerega prva skrb bude blagor občine, ne pa lastni osebni interesi ali pa komoditeta. Naši starešini naj pomislijo, da s svojim glasovanjem dne 23. t. m. dajo občini mir ali prepir, kakor izvolijo ljudstvu priljubljenega ali nepriljubljenega moža županom. Pomislijo naj, da se iz preprirov rode samo slabe stvari in škoda obema prepirajočima se strankama, zato naj bodo možje, storijo naj to, kar žele vsi volilci brez razločka, ne glede na to, ali bodo to dvem ali trem po godu ali ne. Komur je želja dveh ali treh ljudij bolj mari, nego volja vseh njegovih volilcev, ta je svoje volilce speljal na led ter je izdall. Upamo in želimo, da si bodo naši starešine o bližnji županovi volitvi tega v sveti in se tudi po tem ravnali; vsaj mora biti svender tudi njim jasno, da je že skrajni čas, da se začne v rihenberškem občinskem svetu novo življenje, vredno starešinstva tako velike občine, kakor je naša. Upamo, da naš glas ne ostane glas vpijočega v puščavi in da se bodo začele naposled tudi naše želje počevati; ako bodo pa tudi naše svarilo zastonj, ako bodo starešinom tudi sedaj naše zahteve — deveta briga, odgovorimo jim, če prej ne, o prihodnjih volitvah!

V e č v o l i l c e v .

Različne vesti.

Zopet smrt v cesarski rodbini. Predvečerajšnjem ob 2 $\frac{1}{4}$ uri popoldne umrl je Njeg. ces. visokost nadvojvoda K a r o l S a l v a t o r v 53. letu dobe svoje in sicer na influenci, koji se je pridružila plućnica.

Umrlo je v Ljubljani gospod J o s i p B a r t e l , oče poznanemu pevovodju tržaškemu, gosp. S r e č k u B a r t e l n u . Rodoljubni rodbini izrekamo svoje sožalje.

Trgovinske pogodbe vsprejete. V večerajnji seji vsprejela je poslanska zbornica trgovinske pogodbe z Nemčijo, Belgijo in Švico z 254 proti 42 glasom, a ono z Italijo z 211 proti 88 glasovom. Šuklje je povdarjal nasproti Laginji, da so slovenski poslanci jednoglasnim sklepom izrekli svoje soglasje z njega političkimi nazori. Na to je L a g i n j a izjavil, da on, G r e g o r e c i n S p i n č i c n i s o

pooblastili Šukljeja, da v njih imenu podá omenjene izjave. Poročilo o zanimivih teh obravnavanjih završimo prihodnjic.

Ne, tako daleč še nismo. Javili smo nedavno, da je prevzvišeni vladika tržaškoperski imenoval prošta dra. Š u s t a generalnim vikarjem. Dogodek ta je za nas vsakako velike važnosti in nekateri se čudijo, da nismo o tem napisali nikakega komentarja, tem bolj, ker se je tudi v nemških listih vnela jako živahna diskuzija ob tem dogodku. O stvari bi se dalo res obširno govoriti se psihološkega stališča, a mi tega nismo storili zgolj zato, ker nočemo še bolj ogreventi čutstev v teh resnih časih in ker to, o čemur so pisali v prvi vrsti razni listi, n i r e s n i c a . Razni listi namreč niso pisali toliko o imenovanju generalnega vikarja, ampak šli so kar korak dalje mimo te okolnosti ter so premotrivali uprašanje, kdo bude n a s l e d n i k škofu Glavini? Ne, tako daleč še nismo, kajti o odstopu škofa Glavine — ako smo prav obveščeni — v tem trenutku ni niti govora. Ako bi pa do tega prišlo — a nadejamo se, da ne pride tako hitro — vršili bodemo tudi mi svojo občinsko dolžnost.

Od sv. Ivana prejeli smo nastopni dopis:

Od nas ni ne duha ne sluha. Pa ne moje misliti, da smo pomrli, o ne: prečitajte le te-le vrstice in videli bodete, da se i mi gibljemo.

Po štiritednem resnem adventnem času prišli so veseli božični prazniki; se stolpa lin doneli so mogočno zvonov glasovi v proslavo vrsteoših se praznikov. Mej temi prazniki slavili smo tudi Silvestrov večer, leta zadnji dan. Veselo praznovali, pravim, kajti ako nam oni, ki kraljuje nad višavami, usliši naše goreče želje, srečni bomo mi i drugi z nami; veselji se bomo spominjali tega večera, ko smo si sezali v roke, voščočsi si: srečno novo leto!

Sešli smo se bili namreč v gostilni g. Mijota, da se poslovimo od starega leta. O 9. uri bila je dvorana napolnjena praznično oblečenega občinstva: inteligencije svetoivanske in drugega ljudstva. Nismo se bali gneče, ampak umikali smo se jeden drugemu, da smo le skupaj. In mej množico bila sta naša starešina, ki ste že mnogo storila za cerkev in narod. In da nimamo našega g. župnika že 30 let v svoji sredi, ne vem, kako bi bilo z našo cerkvijo. Slava g. župniku, starešinom in cerkveniku!

Hvaliti ni lepo —

A molčati o zaslugah,

To je genkó.

Ob 9. uri nas pozdravi jednatimi besedami naš starešina, velecenjeni gospod I v a n , M a r i j a V a t o v e c , zahvaljevaje se na obili udeležbi. Programa nočom presojeti podrobno, ali to rečem, da je niso čul nespodobne besede ali kletvine — te grde razvade — dasi so bili skupaj ljudje različnih vrst. To priča, kako ugodno uplivajo na priprosto ljudstvo priproste domače zabave. Kolika zasluga gre onim, ki prirejajo take zabave — torej tudi narodnim društvom! In vender se ruje proti njim — — — o krivi proroki, krivi proroki!

Poslovlili smo se pozno v noč v trdni nadi, da se zopet vidimo — čez leto dni.

Jaz pa sem bil radoveden, kako sodijo ljudje. Druzega dne povpraševal sem o tem ljudi, koje sem srečaval in odgovarjali so mi: O vedno nam je pred očmi —

V starem bregu pod skalovjem dne 14. januarja 1892. J. N e g o d e .

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral Senožčan v veseli družbi gostilne „Alla Croce di Malta“ 1 gld. 80 kr.

Koncert „Slov. pevskega društva“ obnesel se je v moralnem pogledu izborno. Ker nam za danes ne dostaje prostora, priobčimo obširnejše poročilo prihodnjic.

„Tržaški Sokol“ priredi v soboto, dne 23. t. m. v Mallyjevi dvorani (Via Torrente št. 16) „Plesni Venček“. Začetek ob 9. uri zvečer. — Ustopnina za člane 30

nvč., za nečlane 50 nvč. (Dame so ustopnine proste). — NB. Na plesni venček priti je v promenadni toaleti. Sokolci so naproseni, da pridejo v društveni opravi.

Pevsko društvo „Hajdrh“ na Proseku vabi na veselico s plesom, katero napravi s sodelovanjem tamošnjega tamburaškega zbora v nedeljo dne 24. januarja 1892. v dvorani gostilne Lukša. Razpored: 1. Ivan pl. Zajc: „Mornarska“, poje zbor. 2. M. pl. Farkaš: „Poputnica Hrvatske“, udara tamb. zbor. 3. F. S. Vilhar: „Ljubličice“, poje zbor. 4. J. Macák: „Domači glasovi“, udara tamb. zbor. 5. „Tri narodne pesni hrvaške“, dvospev spremljan po tamburaših. 6. „Radostno potovanje“ poje zbor. 7. „Zakonske nadloge“, vesela igra v enem dejanji, na dva dela razdeljenem. 8. Ples. Med točkami razporeda in pri plesu avira vajaški orkester. Začetek ob 5 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Ustopnina k besedi za osobo 20 kr., k plesu za gospode 1 gld. Sedeži 10 kr.

Pogrebno društvo v Rojanu ima v nedeljo, dne 24. t. m. ob 11. uri zjutraj svoj občni zbor v krčmi konzumnega društva.

Vabilo k veselici, koje priredi Čitalnica v Dekani dne 24. jenuvarja t. l. — Razpored: 1. Godba: Naprej — Jenko. 2. Predsednikov pozdrav. 3. Godba: (Cesarska himna). 4. Petje: Istrska koračnica (Brajša). 5. Prizor in duet iz op. Il Trovatore — (Verdi). 6. Šaljivi prizor. 7. Godba: koračnica Arciduca Alberta. 8. Petje: Kolo (Zajo). 9. Kavatina iz opere Emerico del M.o Mercadante. 10. Igra: Brati ne zna. 11. Godba: Valček iz motivov opere „Jone“ Erika Petrella. 12. Petje: Predobri Bože (Brajša). 13. Godba: Avstrijska koračnica. 14. Srečkanje na 5 dobitkov. Potem ples do 8. ure. Od 8. ure do 9. počitek; po 9. uri zopet ples. Pričetek ob 4. zvečer. — Ustopnina za neude k besedi 20 kr., k plesu 40 kr. Ustopnina za ude polovico. — K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Zdravstveno društvo tržaško priredi od 20. t. m. naprej vsako sredo ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer zdravstvena predavanja v veliki borzni dvorani. Prvi boče čital gosp. dr. Tedeschi o higijeni mleka.

Iz Barke pri Divači nam pišejo: Pretečeno jesen bili so jesenski pridelki pri nas še precej obilni, samo vina smo pridelali malo. Mesto vina so pa ljudje napravili precej hruškovca. Sena in otave smo pridelali dovolj. Imeli pa smo — Bogu bodi potoženo — druge nadloge: bolezen živine na gobcu in parkljih vladala je pri nas. Vzlic temu se nadejamo, da se prerijemo pošteno.

Skozi šest let je pri nas služboval vrli gospod učitelj J a n k o Š t r u k e l j . V vsej tej dobi bili smo brez dušnega pastirja, a gospod učitelj se je resno prizadeval, da nekoliko vzravna to nedostatnost s tem, da nam se svojim vplivom dobro vzgoji mladino našo. Dobro vedoč, kako dobrodejno upliva lepa pesem na človeško srce, jel je poučevati mladino v petju po notah. Gospod učitelj je neumorno vspehujal naše kmete do žveplanja trt. S tem nam je mnogo koristil, kajti uprav v pretečenem letu se je pokazalo, da kdor je škropil, je kaj pridelal; drugi pa nič.

V pretečenem letu poslali so nam premilostivi škof tržaško-koprski dušnega pastirja, kojega smo pričakovali liki Izraelci Mojzesa. Zadovoljni smo, da je kaj, kajti prečastiti gospod kaže uprav očetovsko ljubezen do nas. Duhovska plača za našo kaplanijo določena je bila s tristo goldinarjev, a videči, da občina Barka ne more sama vzdržavati duhovnika, povišali so premilostljivi škof plačo na 400 gld. Prisrčna hvala vsem onim, ki so nam k temu pripomogli, posebna hvala pa našemu višjemu pastirju, škofu Glavini.

Najstarejša čitalnica v Istri. „Hrvatska Čitaonica“ v Kastvu slavi dne 24. t. m. petindvajsetletnico svojega obstanka z nastopnim vspehom: 1. Prirodno slovo. 2. „Liepa naša domovina“,

spjevao A. Mihanović; pjeva domači mješeviti sbor. 3. Dvopjev: „Mati i sin“ za sopran i tenor; spjevao Vladimir Nikolić, uglasbio Vatroslav Lisinski. 4. „Sluga dvaju gospodara“, vesela igra u jednom činu sa pjevanjem. 5. „Kastav-gradu“, spjevao R. Katalinić Jeretov, i „Hrv. Čitaonici“ u Kastvu posvetio M. Brajša; pjeva domači muški sbor. 6. Tombola. 7. Ples. — Medju pojedinimi točkami, kao i za vrijeme plesa igrati će odel vojničke glazbe pukovnije grofa Jelaića br. 79. — Plesati će se takodjer hrvatski narodni ples „Kolo.“ — Početak ob 7. uri zvečer.

Kastav je prva narodna trdnjava v tužni, a prebujajoči se Istri; vrli Kastavci so prvi dvignili zastavo narodnega preporeda v slovanski deželi tej. Slava jim, slava njihovi „Čitaonici“. Dal Bog da bi se i v bodoče razvijala in rastla v čast imena hrvatskega!

Slov. akad. društvo „Slovenija“ priredi dne 8. februarja t. l. v dvorani „Hotel Goldenes Kreuz“ Bleiweisovo slavnost, in sicer koncert s plesom. — Natančni program priobčimo ob kratkem. — Slavnost sama, ki boče na čast nepozabljivemu voditelju slovenskega naroda, boče gotovo vredna vrstnica slavnostim, katere je prirejela „Slovenija“ v prošlih letih, in ki so si predobile dobro ime in veljavo med slovanskim dunajskim občinstvom. Čisti dohodek namenjen je sl. „podpornemu društvu za slovanske velikošolce“ in društvenim namenom, in se glede na ta dobrotni namen prostovoljni doneski zahvalnostjo sprejemajo od odbora ak. društva „Slovenija“. Wien VII. Weckenburggasse 12. — Odešek.

Želje našega težaka. V tropah se vračajo naši slovenski delavci, stanujoči pri sv. Jakobu in njega obližji, na večer domov. Ko je oče privezal dušo se skromno večerjo in nekoliko odpočil utrujene ude ali se koj uleže k počitku ali pa poišče prijatelje pri kozarcu vina ali pri požirku — smrtne vode. To pa ne toliko zaradi telesne žeje — marveč bolj iz duševne potrebe, zvedeti kaj novega. Slovenski delavec je ukaželjen in radoveden, posebno pa oni, kateri ni imel sreče naučiti se čitati v mladosti. In koliko je še teh! — Ako le kedo kaj več povedati zna, je že na glasu; on šteje največ poslušalcev, zato se mnogokrat čuje: „Tudi mi bi se še kaj radi naučili, bi radi poslušali razlaganja o tem in onem, bi bili radi rasvetljeni — a nikdo se za nas ne pobriga — mi smo menda kakor živina, ki je čez dan uprežena, a na večer se jo v hlev zapre.“ Naši otroci hodijo v šolo, a kader nas o čem povprašajo — nimamo odgovora — molčimo in serce se v nas krči. — Čujemo o napredku, a za nas nima ta beseda pomena, ker ostajamo v temi. — Tako je naše življenje dvakrat žalostnejše, ker imamo le pičlo telesne, a nikakoršne duševne hrane. — Ni čudo, da se toliko njih poizgubi v druge taborje, kateri se izneverijo narodu za vse čase.“ Take in enake tožbe čujemo vsaki dan. Ako hočemo ohraniti narod, moramo ga kakor otroka vzgojevati, preskrbeti mu moramo tudi zdrave duševne hrane, da ne zajde v anarhizem. — Pouk daje rasvetljenje, pogum in utrdi značaj. Poučujmo našega težaka!

Delavski prijatelj.

Umrlo je v Trstu v prošlem tednu 180 osob, in sicer 93 možkih in 87 ženskih. V istem tednu prošlega leta umrlo je 112 osob, toraj letoš 68 več.

„Ljubljanski Zvon“ prinaša v 1. zvezku nastopno vsebino: 1. A. Aškerc: Mirza. — 2. Bištrán: Otroku. — 3. S. P.: Stari naslanjač. Bajka. — 4. J. K.: Pončiči. — 5. Zamejski; Jesensko listje. 6. —: Misli s češke razstave. — 7. Fr. Gestrin: Bolna ljubezen. — 8. F. K.: Biriča Suhodlaka najhujši pot. — 9. Bištrán: Prisojga. — 10. Rastislav: Zvezdi. — 11. y.: Biser in zvezda. — 12. M. Cilenšek: Geološke razmere župnije starotrške. — 13. y.: Pozimi. — 14. Zorán: Snegu. — 15. Gr. Jereb: Dr. Vincencij Franul de

Weissenthurn, slovenski pisatelj. — 16. Simon Rutar: Sedanji zemljevid Afrike. — 17. V. Bežek: Kakó pišimo lastna staroklasiška imena? — 18. Književna poročila: 1. Dr. M. Murko: 1. Bugarski i srpski prijevod knjige o sedam mudraca. 2. Die Geschichte von den sieben Waisen bei den Slaven. — 19. J. L.: Češka književnost. — 20. Listek.

„Učiteljskega Tovarisa“ št. 2. prinaša sledečo vsebino: Tristoletnica J. A. Komenskoga. — Jakob Dimnik: Še jedenkrat: Dve in trideseto leto. — S. Rutar: Potreba novega načrta za mesto Ljubljano in okolične karte v šolske namene. — Prof. Fr. Orožen: O zemljepisnem pouku. — J. Maru: Knjiga Slovenska. — Književnost. — Listek. — Naši dopisi: S Suhorja. — S Krasa. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Znamenito za cerkvene predstojnike. Današnji številki pridodan je ilustrirani prospekt dobro znane tvrdke J. B. Purger v Gröden (Tirolsko), koja se priporoča prečastiti duhovščini in spoštovanim cerkvenim predstojnikom v izdelovanje cerkvenih in domačih oltarjev, kakor tudi tabernakeljnov v vsakoterem slogu. Tvrdka ta ima na ogled in izber veliko število načrtov in fotografij; izdeluje tudi reliefe križnih potev z okvirom (vsakoterega sloga), kakor tudi velike kolekcije jaslic vsake mere, koje se more, postaviti na oltarje, božje grobe itd. itd.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam povodom smrti našega nepozabnega sina in brata, gosp. **IVANA SULČIC-A** izrazili svoje sočutje, kakor tudi slavnemu pevskega društvu „Adrija“, za milo petje pri pogrebu, izrekamo tem potem najpriščišo zahvalc.

V Barkovljah, 18. januarja. 1892.
Žalujoča družina Sulčić.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Josip Kocjančič, v. a. Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešaninam blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in š. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2, (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizo tohtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarnarja „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegančajše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Te-desco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovencem in na deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosi gostilničar Ivan Širca. Cl.

Gostilna Antona Mauriča Via Chiozza št. 25, blizo gledališča „Politeama“ je v predpustni dobi odprta ob veselih do pozno v noč. Priporoča se slavnemu občinstvu za obilen obisk. Izvrstno vino, posebno dobra kuhinja. 10-4

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romagnola št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60-3

Anton Vrabec, trgovina z steklevino lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovencem. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaštic, čokolade, itd. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz Št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunneria št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz Št. Petra, sveža (frišana) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanje 25 litrov. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na deželo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Slovenka!

popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, v govoru tudi francoskega, ki je teoretično popolnoma izvežbana v poštnih in brzojavnih poslih, želi brez plačeno vstopiti pri kakih pošti, združeni z brzojavnim uradom. Ponudbe je pošiljati pod naslovom: B. G. poste restante Pulj. 2-4

Naznanjam,

da sem prevzel od gospoda Petra Podgornika trgovino z žebli in vsakovrstno železnino, ter da budem nadaljeval to kupšijo na drobno in na debelo. Priporočam se najtopleje vsem dose-danjim odjemalcem, posebno pa trgovcem, obetajoč točno postrežbo in ugodne cene. V Sežani, dne 12. januarja 1892.

Ivan Goljevšček, 3-2
trgovec v Sežani.

Razglas.

Na Rakeku dovoljeni so 4 letni sejmi za vsakovrstno živino in kramarsko blago, namreč: na 30. januarja, 2. aprila, 30. junija, in 16. septembra vsako leto. — Prvi bode se vršil že 30. januarja t. l. 2-2 Podžupanstvo na Rakeku.

Albert Reimer

urar, „Via Caserma“ št. 12, I. nadstr. ja uže na glasu kot jako vesten in soliden popraviljavec ur vseh vrst. Zato se priporoča po vsej pravici sl. občinstvu. 5-5

Nič več kašlja!

Balzamski petoralski prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni 2-100 PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg Škatlja velja 30 novč. —

DROGERIJA

na veliko i malo

G. B. ANGELI

6-3 TRST

Piazza della Legna br. 1.

sa odlikovanom tvornicom kista

i velikim shladisćem boja na ulje vlastite priprave. Okvire englezke, franczke, nje-mačke itd. itd.

Osim toga velik izbor

MINERALNIH VODA

dobavljenih ravno iz vrela zajamčene avieže, kano i:

Grjena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se u kratko vrijeme izlićčiti rabljenjem

NADARENIH 1-8

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu

Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nestaje kao za čudo nzmianjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalioah, koji je ponućinjavu. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 15-52

Agenti

z dobrimi spridevali vsprejemajo se proti visoki proviziji pri Emilu Goldschmiedu, k. k. priv. Patent-Jalousien-Holzrouleaux- und Kunstgewebefabrik, Prag-Weinberge, Kronengassel. Najveći zavod v Avstriji 2-2

Dijurnist

popolnoma vešč nemškemu in slovenskemu jeziku v govoru in pismu ter ima izurjeno lahko čitljivo pisavo, vsprejmo se takoj v neki Graški pisarni. Nadaljni pogoji so: Razumen ročen delavec, neomadeževano življenje, prost vojašćino in brez dolgov, neoženjen, popolnoma zdrav. V slučaju, da je dotičnik posebno poraben in da se uzorno vede, more se nadejati stalnega namešćenja s pravico do penzije. Prošnje v nemškem in slovenskem jeziku se spridevali vred je doposlati: „O. J. L. 1871“, Graz, postlagernd. 2-4

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravnega vina, kojega ni moći razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialitetu. Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčim najbolji vspeh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pišćah; ta esenca podoli pišćahom prijeten, rezek okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) višćvišć pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likćrov itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Receipt prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik in PRAG. 13-50
Iščejte se solidni zastopniki.

Naznanilo!

Podpisani čuti se dolžan javiti, da, kakor prejnjja, tako se tudi letos v Bosni Hercegovini proti sredi februarja začnć dela pri Železnih cestah, ki se bodo najbolj razvila v mesecu marcu.

Da bi delalci, ki so tja dol namenjeni, ne zgubliali v Trstu časa (šakajoći odhod parnikov trošćć denar po nepotrebnem, zakaj hrana in stanovanje sta draga) vsojam si naznanjati, da bodo brzi Lloydovi parniki ki plujejo mej Trstom-Metkovicem, v 36 urah d. danas naprej odhajali vsako nedeljo in četrtek ob 7 urah zjutraj.

Zatega delj bodo morali rećeni delalci biti v Trstu že v soboto al sredo zvećer. Da bi pa isti ne imeli nikacih sitnosti; da si pri-skrbć vozni list dan njihovem prihodu, podpisana Agencija je odrodila in do očila vse svoje podrejenje, da se snidejo na kolodvoru ter spremijo prišćee isti večć, da si vkupijo vozni list. — Imajoć spominana agencija svojo pisarno blizu pomola od kodor odhaja parnik, delalci bodo lahko v njej shranili svojo potno prtljago in drugo jutro ob 6 uri zopet vzeli, da odidejo na parnik. Vozni listi se bodo oddajali po znižani ceni.

Carlo Pirelli

mejunarodni agent in spediteur

TRST in REKA.

1-22

Opomba. Kdor se obrne do pedredjencev naše agencije, zadostuje, da povpraša vsako uniformovano osebo, katera mu bude povedala.

Veliko zalogo

mōke in otrob na veliko

priporoča tvrdka

IVAN H. POHLY V TRSTU

Via Coroneo št. 9.

R-11

Velika praška loterija

Zadnji mesec

Glavni dobitek

100.000 GOLDINARJEV

Srećke po 1 gold.

Priporočata G. Bolaffio in Alex. Levi v Trstu.